

PROGRAM ROZVOJA OBCE OKRUŽNÁ

2016

© MOAD, s.r.o.

Program rozvoja obce Okružná je vlastníctvom, imaním obce Okružná.

Program rozvoja obce Okružná je autorským dielom spoločnosti MOAD, s.r.o.

Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa projektu – spoločnosť MOAD, s.r.o. a sú jej vlastníctvom.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku, alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok trestnoprávnu zodpovednosť!

Názov:	Program rozvoja obce Okružná na roky 2016 – 2022
Územné vymedzenie :	Prešovský samosprávny kraj Obec: Okružná
Územný plán obce schválený:	
Dátum schválenia PRO:	25. 11. 2016
Dátum platnosti:	1. 12. 2016
Publikovaný verejne:	1. 12. 2016
Spracovateľ:	MOAD, s.r.o. Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 48 189 308 Registrácia: Okresný súd Košice I., Odd. Sro, vložka: 37460/V

OBSAH

ÚVOD

1. PROGRAM ROZVOJA OBCE OKRUŽNÁ
- 1.1 ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCE A JEHO PRÍPRAVA
- 1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE
- 1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE
- 1.4 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY
- 1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV
- 1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR
- 1.7 OSNOVA AKTUALIZOVANÉHO PROGRAMU ROZVOJA OBCE

A ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI

AI ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

3. KRAJINA
4. OBYVATEĽSTVO
5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE
6. ŠKOLSTVO
7. EKONOMIKA A RIADENIE SAMOSPRÁVY
8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
9. KULTÚRA A ŠPORT
10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI
11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE

AII ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCI
13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY
14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA
15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A POZORUHODNOSTI
17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE

AIII ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA A SWOT

B STRATEGICKÁ ČASŤ

18. VYMEDZENIE POJMOV
19. VÍZIA OBCE
20. PRIORITY A CIELE

C PROGRAMOVÁ ČASŤ

21. PREHĽAD OPATRENÍ
22. INDIKÁTORY OPATRENÍ

D REALIZAČNÁ ČASŤ

23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCE
24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE
25. KOMUNIKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE
26. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2016 - 2017

E FINANČNÁ ČASŤ

ZÁVER

- ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ÚVOD

Obec Okružná plánovanie svojho rozvoja deklarovala v roku 2008, kedy bol prijatý prvý dokument Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Realizácia aktivít podľa tohto plánu sa osvedčila. Investície a projekty, ktoré obec realizovala boli koordinované a nie náhodilé. Úspešné boli aj viaceré projekty a granty, ktoré obec pre svoj rozvoj využila. Platnosť pôvodného PHSR skončila. Pre programovacie obdobie 2014 – 2020, s presahom do roku 2022 sa obec Okružná rozhodla pripraviť Plán rozvoja obce v nadväznosti na aktuálnu legislatívu, ako aj v nadväznosti na priority a ciele Stratégie Európa 2020.

Program rozvoja obce Okružná je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia plánovaných cieľov, popisuje kľúčové javy v obci, hodnotí ich a navrhuje k nim dlhodobé priority a opatrenia. Ich realizácia by mala viesť k pozitívnemu rozvoju daného územia. Program rozvoja odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť vo vnútri obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov obce. Program rozvoja obce je materiálom, ktorý vychádza zo znalosti daného územia, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného prospechu“. Zároveň využíva silné stránky a príležitosti a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov.

1. PROGRAM ROZVOJA OBCE OKRUŽNÁ

1.1 ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCE A JEHO PRÍPRAVA

Kľúčovou ambíciou pri príprave aktualizácie Programu rozvoja obce je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie plánovať tak, aby z toho mala obec a jej obyvatelia čo najväčší úžitok. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom sa to dá.

Program rozvoja obce Okružná do roku 2022 je strednodobým plánom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života obce a jej obyvateľov. Je návodom pre individuálne projekty obce, jej podnikateľského zázemia, spolkov, či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj. Program rozvoja obce slúži ako podklad pre zdôvodňovanie finančných potrieb pri využívaní štátnych zdrojov a súčasne je potrebnou podmienkou k získaniu dotácií z fondov Európskej únie (EÚ).

Starosta obce Okružná poveril spracovaním rozvojového dokumentu obce odborníkov spoločnosti MOAD, s.r.o., ktorá sa zaoberá aktivitami v prospech obcí. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovým partnerom spracovateľa sa stalo obecné zastupiteľstvo. Obecné zastupiteľstvo prihliadalo na záujmy rozvoja obce, ale aj na záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obce a regiónu. Spracovatelia pri návrhu stratégie obce vychádzali aj z volebného programu, vďaka ktorému starosta vyhral komunálne voľby v novembri 2014. O zámeroch rozvoja obce, ktoré boli sformulované vo volebnom programe sa viedli verejné diskusie na viacerých zhromaždeniach a obyvatelia tieto zámery podporili. Program rozvoja obce tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám obce, ale aj potrebám jednotlivých subjektov v nej pôsobiach.

1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

NÁZOV DOKUMENTU	Program rozvoja obce Okružná na roky 2016 - 2022
FORMA SPRACOVANIA	Program rozvoja obce Okružná je spracovaný „na kľúč“ s podporou reprezentantov zúčastnených na jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Programu rozvoja je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja boli doplňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad, Katastrálny úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program rozvoja obce je v súlade s koncepčnými dokumentmi vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou.

RIADENIE PROCESU SPRACOVANIA	Proces spracovania aktualizácie Programu rozvoja obce koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: MOAD, s.r.o.. Manažéri za spracovateľa: JUDr. Monika Jurčová Ing. Alžbeta Naďová Riadiaca skupina: Vladimír Magač Ján Kaminský Mgr. Peter Sučka Pracovná skupina: Ľudmila Pelecháčová Daniela Bruzdová Jozef Anderko Patrik Kiseľa
OBDOBIE SPRACOVANIA	Program rozvoja obce bol spracovaný v období júl - november 2016
FINANCOVANIE SPRACOVANIA	Program rozvoja obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.

Zdroj: spracovateľ

1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

TERMÍN: júl - november 2016	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.
Úvod					
Analytická časť					
Strategická časť					
Programová časť					
Realizačná časť					
Finančná časť					
Záver					

Zdroj: spracovateľ

1.4 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY

Právnym rámcom spracovania Programu rozvoja obcí sú ustanovenia zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Rovnako dôležitým východiskom pre Program rozvoja obce je viacročný rozpočet obce, strategická časť Programu zohľadňuje aj Územný plán zóny.

1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

NÁZOV DOKUMENTU	PLATNOSŤ DOKUMENTU	ÚROVEŇ DOKUMENTU	ZDROJ
Stratégia Európa 2020 a Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020	2020	nadnárodná	www.mindop.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná	www.mindop.sk
Integrovaný regionálny operačný program „IROP“	2020	národná	www.mindop.sk

Zdroj: spracovateľ

1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Od roku 2008, kedy bol spracovaný, schválený a prijatý prvý Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Okružná prešla obec viacerými pozitívnymi zmenami a realizovala viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov obce, regiónu a jeho okolia. Vďaka šikovnému manažmentu obce sa obec zapojila do prípravy a následnej realizácie viacerých investičných projektov a grantov, ktoré by bez takejto finančnej pomoci nebolo možné realizovať. Obec úspešne využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a mohla tak realizovať prioritné investičné aktivity, na ktoré by veľmi ťažko vedela vyčleniť finančné prostriedky z vlastných zdrojov. Okrem investičných aktivít obec využila aj viaceré „mäkké“ projekty predovšetkým v oblasti ľudských zdrojov. Podrobné hodnotenie realizácie aktivít pôvodného PHSR je uvedené v tabuľke.

Tabuľka Hodnotenie realizovaných investícií

NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
Prístavba obecného úradu		2010
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*	
PPA	187 200€	
NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
Dom poslednej rozlúčky		2014
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*	
PPA	99 000 €	
NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
Úprava verejných priestranstiev		2013
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*	
PPA	9 700 €	

*uvádzané v €

Zdroj: obec Okružná, 2016

1.7 OSNOVA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Program rozvoja obce formuluje aktuálne kľúčové problémy obce, jasne definuje jej strategické ciele, rozvojové priority a opatrenia. Navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech obyvateľov. Program rozvoja obce je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Program rozvoja je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a člení sa na

- ☐ Úvod
- ☐ Analytická časť
- ☐ Strategická časť
- ☐ Programová časť
- ☐ Realizačná časť
- ☐ Finančná časť
- ☐ Záver
- ☐ Prílohy

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI OKRUŽNÁ

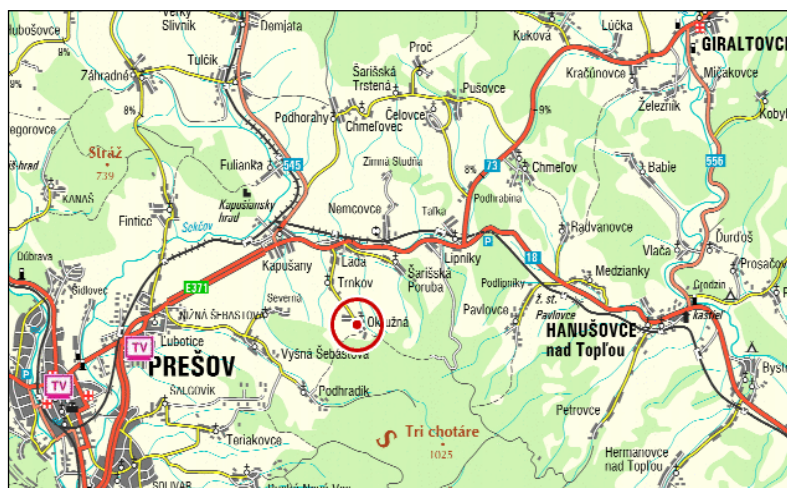
2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

Katastrálna výmera obce: 1 151 ha

Počet obyvateľov k 30. 6. 2016: 473

2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE

Obec Okružná leží na severnom výbežku Slanských vrchov v doline potoka ústiaceho do Ladzinky. Nadmorská výška v strede obce je 425 m n. m. a v chotári kolíše v rozpätí 370 – 817 m n. m. Odlesnená severná časť chotára je mierne zvlnená pahorkatina, zalesnená južná a juhovýchodná časť silne rozčlenená hornatina, ktorú tvoria sopečné horniny. Má illimerizované a hnedé lesné pôdy. Rozloha katastra obce dosahuje cca 11,5 km². Okružná sa nachádza cca 15 km východne od krajského mesta Prešov. Počtom obyvateľov sa obec radí medzi menšie obce okresu Prešov.

Obrázok 1 Mapa polohy obce Okružná

2.3 HISTÓRIA OBCE

Obec v priebehu histórie menila svoj názov. Písomne je obec doložená z roku 1359 ako Keuresfeu, neskôr ako Kerestowej (1773), Kereštvík (1920) a od roku 1948 je známa ako Okružná. Obec patrila panstvu Šebastová a v roku 1427 mala 10 port. Obyvatelia tradične pracovali v lesoch, predávali dobytok a ošipané a zaoberali sa povozníctvom. V roku 1427 tu hospodáril vyše 10 poddanských domácností. V roku 1600 malo sídlisko 11 poddanských domov. V rokoch 1715 až 1720 tu hospodáril 6 poddanských domácností. V roku 1787 mala obec 41 domov a 248 obyvateľov, v roku 1828 mala 76 domov a 587 obyvateľov. V polovici 19. Storočia ju v súlade s hospodársko – spoločenskými podmienkami postihlo veľké vysťahovalectvo. V roku 1900 tu bolo evidovaných 305 obyvateľov a v roku 1970 mala obec celkom 493 obyvateľov. Aj po roku 1918 sa obec zachovala poľnohospodársky ráz. JRD bolo založené v roku 1958. V obci sa nachádza gréckokatolícky chrám sv. Michala archanjela z 2. Polovice 18. Storočia (r. 1788). Od uvedeného roku je obec zároveň sídlom grécko-katolíckej farnosti. Z ďalších kultúrne vzácných nehnuteľností sa v obci nachádza aj Kaplnka Presvätej Bohorodičky z roku 1995.

2.4 SYMBOLY OBCE

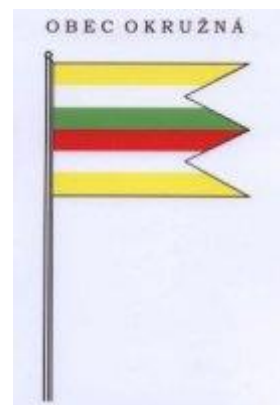
Symboly obce Okružná nie sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky.

Erb obce tvoria v červenom poli štítu dva strieborné privrátené holuby. Pravý ohliadajúci sa – stojaci na zelených odvrátených vetvičkách, vyrastajúcich z bokov zlatého, zdola dvoma striebornými vetvičkami plytko ovenčeného veľkého srdca so zlatým, na zelenej listnatej stopke vyrastajúcim kvetom.

Obrázok 2 Erb obce

Vlajka obce pozostáva zo šiestich pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej, bielej, zelenej, červenej, bielej a žltej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 3 Vlajka obce

Obec nepoužíva pečať.

2.5 ZAČLENENIE OBCE DO MIKROREGIÓNU

Okružná je súčasťou mikroregiónu Šariš.

Obec je zároveň členom občianskeho združenia MAS Šafrán, ktoré združuje aj obce Pušovce, Čelovce, Proč, Šarišská Trstená, Chmeľovec, Podhorany, Demjata, Tulčík, Fulianka, Kapušany, Lipníky, Nemcovce, Šarišská Poruba, Lada, Trnkov, Vyšná Šebastová, Ľubotice, Teriakovce, Ruská Nová Ves a Zlatá Baňa. MAS Šafrán združuje popri reprezentantoch obcí aj súkromných podnikateľov, predstaviteľov tretieho sektora a občanov s cieľom spoločne riešiť problémy.

A I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

3. KRAJINA

3.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCE A VYUŽITIE KRAJINY

Chotár obce tvoria prevažne lesy (takmer 70% celkovej rozlohy obce), dominujú zmiešané ihličnato-listnaté dreviny, vyskytujú sa tu kroviská, zbierajú sa huby aj liečivé rastliny. Z drevín prevažuje borovica lesná, silne premiešaná brezou bradavičnatou. Čiastočne sa tu objavuje aj smrek. Kvalitnejšie dreviny ako hrab obyčajný a buk lesný sa vyskytujú len ojedinele.

V lesoch a ich okolí sú dobré existenčné podmienky pre vysokú zver. Často možno vidieť aj čriedy diviakov. V menšej miere sa vyskytuje jazvec obyčajný, líška obyčajná, mačka divá a vlk obyčajný. Hojne sa vyskytuje kuna lesná, kuna skalná, tchor obyčajný. V celej oblasti sa vyskytuje veľké množstvo vtáctva rôzneho druhu.

Z poľnohospodárskej pôdy prevažujú trvalo trávnaté porasty (takmer 66%) a orná pôda (28%), prevažne hnedozeme. Územie obce obsahuje menej ako 1% vodnej plochy, zastavaná plocha tvorí približne 1,3%. Ostatné plochy zahrňujúce cesty, chodníky, drobnú zeleň, manipulačné plochy tvoria približne 0,26% územia obce. Podrobný prehľad o využívaní územia v obci je uvedený v dvoch nasledujúcich tabuľkách:

Tabuľka Využívanie pozemkov obce

OBEC OKRUŽNÁ	POĽNO-HOSPODÁRSKE POZEMKY	LESNÉ POZEMKY	VODNÉ PLOCHY	ZASTAVANÉ PLOCHY	OSTATNÉ PLOCHY	CELKOM
	335	796	2	15	3	1 151
% k ploche celkom	29,11	69,16	0,17	1,3	0,26	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obec Okružná, 2016

Tabuľka: Využívanie poľnohospodárskej pôdy v obci

OBEC OKRUŽNÁ	DRUH POZEMKU					CELKOM
	ORNÁ PÔDA	ZÁHRADY	VINICE	OVOCNÉ SADY	LÚKY, PASTVINY	
	95	20	0	0	220	335
% k ploche celkom	28,36	5,97	0	0	65,67	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obec Okružná, 2016

4. OBYVATEĽSTVO

4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov vypovedá o stabilizovanom demografickom vývoji obce s veľmi mierne kolísavým počtom obyvateľov v sledovanom období. V posledných rokoch je zaznamenaný malý pokles počtu obyvateľov, čo nepriaznivo neovplyvňuje predpokladaný rozvoj obce. Obec je tak motivovaná dlhodobo vytvárať priaznivé podmienky pre mladé rodiny, pripravovať pozemky pre individuálnu výstavbu domov aj realizovať výstavbu obecných bytov. Uvedenými opatreniami má obec ambíciu zastaviť odchod mladých rodín do iných obcí za lepšími podmienkami bývania a naopak, aj rodiny, ktoré sa pred časom vysťahovali motivovať k opätovnému návratu do obce.

Tabuľka Vývoj počtu obyvateľov v obci

OBEC OKRUŽNÁ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	460	460	465	460	464	483	475	473

Zdroj: obec Okružná, 2016, stav k 30. 6. 2016

V obci prevažujú obyvatelia slovenskej národnosti, nežije tu komunita s ukrajinskou národnosťou. K rómskej etnickej skupine sa nehlási žiaden občan obce.

4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obci je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku „seniorom“. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá hodnota indexu starnutia, ktorá v obci dosiahla hodnotu 0,8. Táto hodnota vyjadruje podiel obyvateľov v neproduktívnom veku (60 rokov a viac) ku počtu obyvateľov vo veku 0 - 15 rokov. Obec má stabilizovaný demografický vývoj s miernym sklonom k starnutiu populácie, čo je však všeobecný stav v rámci celého Slovenska.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obci

OBEK OKRUŽNÁ	0 – 15 ROKOV	15 – 30 ROKOV	30 – 62 ROKOV	VIAC AKO 62 ROKOV
	85	117	203	68

Zdroj: obec Okružná, 2016

4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce. Mimo väčších miest, v regiónoch kde prevažujú menšie obce je vzdelanostná úroveň obyvateľov tradične nižšia, čo prináša riziko vyššej nezamestnanosti. Naopak vyššie vzdelanie obyvateľov prináša vyššie využitie ekonomického potenciálu obce.

V obci Okružná celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku s učňovským vzdelaním bez maturity, početné zastúpenie je aj obyvateľov so stredným odborným vzdelaním s maturitou. Menej obyvateľov je bez vzdelania a so základným vzdelaním, podstatne menej je absolventov gymnázií. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je vysoký, ale nie je ani zanedbateľný a zodpovedá vzdelanostným potrebám regiónu. Vzdelanostná skladba obyvateľov obce Okružná všeobecne zodpovedá vzdelanostnej štruktúre v regiónoch, kde je nedostatok pracovných príležitostí a kde sa obyvatelia zamestnávajú prevažne v menších firmách, kde sú potrebné remeselné a poľnohospodárske zručnosti.

Najviac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je v technických odboroch, v strojárstve a hutníctve, druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia s humanitným vzdelaním univerzitného smeru. Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že najväčší podiel majú obyvatelia so vzdelaním v oblasti strojárstva, služieb, obchodu, priemyselnej výroby, najmenší podiel obyvateľov je v poľnohospodárstve. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v týchto odvetviach zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v regióne a jeho blízkom okolí.

Tabuľka Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

OBEK OKRUŽNÁ	BEZ VZDELANIA	ZÁKLADNÉ	UČŇOVSKÉ BEZ MATURITY	STREDNÉ ODBORNÉ S MATURITOU	VŠEOBECNÉ STREDNÉ, GYMNAZIUM	VYSOKOŠKOLSKÉ
	85	50	150	130	21	37

Zdroj: obec Okružná, 2016

4.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obec Okružná sa nachádza v regióne s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti, kde je ponuka práce hlavne v krajskom meste Prešov, prevažne vo verejnom sektore a u menších podnikateľov - zamestnávateľov. Veľa obyvateľov dochádza za prácou mimo región, v týždňových aj mesačných intervaloch hlavne do zahraničia.

Počet dlhodobu nezamestnaných mierne klesá, obec eviduje troch občanov v hmotnej núdzi, dvoch nezamestnaných absolventov. Aktuálne obec nezamestnáva na aktivačných prácach žiadnych uchádzačov o zamestnanie. Absolventskú prax vykonávajú dvaja uchádzači o zamestnanie, v obci sa nenachádzajú chránené dielne a pracoviská.

Tabuľka Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti

OBEK OKRUŽNÁ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	28	28	24	24	22	20	18
Počet dlhodobu nezamestnaných	14	13	10	12	13	8	8
Počet občanov v hmotnej núdzi	6	5	5	5	5	7	3
Počet nezamestnaných absolventov	2	2	2	2	2	3	2
Počet nezamestnaných pred dôchodkom	10		9	10	8	8	6
Počet zamestnaných pomocou aktívnej politiky trhu práce	-	3	3	-	-	5	6

Počet obyvateľ na aktivačných prácach	5	4	4	4	4	7	-
Počet obyvateľov na absolventskej praxi	-	-	-	1	1	2	2
Počet obyvateľov v chránených dielňach	-	-	-	-	-	-	-
Počet absolventov rekvalifikačných kurzov/zamestnali sa				1/0		1/0	

Zdroj: obec Okružná, 2016

4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obci a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí aj rozvoj individuálnej výstavby a záujem mladých rodín nevystaľovať sa do vzdialenejších centier, ale ostať v obci/regióne. Najväčší záujem o budovanie vlastného bývania mali obyvatelia pred rokom 1970. Po „stagnujúcich“ rokoch čo sa výstavby týka sa po roku 2006 zvýšil záujem o individuálnu výstavbu v obci. Všeobecne je to jav, kedy obyvatelia v obciach nachádzajú lacnejšie bývanie a nižšie náklady na rodinný rozpočet. Obec má aj naďalej ambíciu podporovať výstavbu rodinných domov, pripraviť pozemky pre individuálnu výstavbu a ponúknuť aj ďalšie motivačné nástroje pre nových obyvateľov aj mladé rodiny.

Tabuľka Vek domového fondu

OBEC OKRUŽNÁ	POSTAVENÉ V ROKOCH				
	do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2005	2006 - 2014
POČET SPOLU	40	44	12	6	18

Zdroj: obec Okružná, 2016

Občania obce žijú len v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obce a celého regiónu. Väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie, v obci je 5 neobývaných domov. Niektoré z týchto opustených nehnuteľností môže obec, v prípade ich odkúpenia a rekonštrukcie časom využívať na zabezpečenie služieb občanom, alebo ponúkať na prechodné bývanie či rekreáciu. Prechodne obývané domy využívajú ich majitelia na chalupy a víkendový pobyt. Obec v budúcnosti neplánuje výstavbu obecných bytov, po výstavbe adekvátnej infraštruktúry.

Tabuľka Prehľad domového a bytového fondu

OBEC OKRUŽNÁ	RODINNÉ DOMY			BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH		
	TRVALO OBÝVANÉ	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ	TRVALO OBÝVANÉ,	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ
	110	5	5	0	0	0

Zdroj: obec Okružná, 2016

5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

V obci sa nenachádza ambulancia praktického všeobecného lekára pre dospelých, ani pre deti, za základnou zdravotnou starostlivosťou a špecialistami dochádzajú obyvatelia obce Okružná do obce Kapušany a do krajského mesta Prešov. Najbližšia nemocnica, pohotovostná služba a rýchla zdravotnícka pomoc je pre obec v Prešove.

Pre svojich seniorov obec nezabezpečuje terénnu starostlivosť, ani rozvoz stravy či denný stacionár. V obci sa nenachádza žiadne zariadenie pre seniorov s celodennou, alebo stálou starostlivosťou. Obec má ambíciu zabezpečiť aspoň celodennú starostlivosť pre seniorov a vybudovať denný stacionár.

5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V obci je dostupný predaj základných potravín a rozličného tovaru. Sortiment predaja v obchode je postačujúci, za ďalším tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do Prešova. Drobných miestnych podnikateľov, ktorí by prevádzkovali ďalšie predajné služby a rozšírili by sortiment predaja v obci ohrozujú veľké nákupné centrá v Prešove. V obci sa nenachádza reštaurácia, len pohostinstvo. Obyvatelia obce nemajú k dispozícii bankomat žiadnej banky, ani poštu. Podrobný prehľad ponuky občianskej vybavenosti je uvedený v tabuľke.

Tabuľka Prehľad služieb v obci

OBEK OKRUŽNÁ	POTRAVINY (POTRAVINY SPOJENÉ SO ZMIESANÝM TOVAROM)	PREDAJNÁ ZELENINY - OVOCIA	PREDAJNÁ S TEXTILOM	PREDAJNÁ S OBUVOU	LEKÁREŇ	OPRAVA OBUVI	OPRAVA ÁUT	CUKRÁREŇ	POHOSTINSTVO, REŠTAURÁCIA	INÉ
	1	0	0	0	0	0	0	0	1	

Zdroj: obec Okružná, 2016

6. ŠKOLSTVO

V obci sa nachádza Materská škola aj Základná škola pre prvý stupeň. Materskú školu navštevuje približne 21 detí, počet detí v materskej škole je dlhodobo stabilizovaný. Nie plne organizovanú základnú školu navštevuje aktuálne 21 žiakov, aj počet žiakov je dlhodobo stabilizovaný. Materskú školu navštevujú aj deti zo susednej obce Trnkov. Druhý stupeň základnej školy navštevujú žiaci v Kapušanoch. Kapacita Materskej školy nie je postačujúca, vzhľadom na počet narodených detí v posledných rokoch je potrebné kapacitu materskej školy zvýšiť, alebo vybudovať novú, modernú. Kapacita Základnej školy je zatiaľ postačujúca.

V Materskej aj v Základnej škole je zabezpečené stravovanie detí a žiakov vo vlastnej jedálni. V Základnej škole chýbajú kluby, záujmové krúžky pre žiakov. Materská škola má detské ihrisko, základná škola nemá svoju telocvičňu.

Budovy materskej školy a základnej školy je potrebné postupne modernizovať a rekonštruovať aj z hľadiska energetickej úspornosti. Postupne obec bude potrebovať modernizovať aj interiérové vybavenie škôl a rekonštrukciu ich technickej infraštruktúry a médií.

V pedagogickom procese nechýba priestor na využívanie interaktívnych pomôcok. Aj vybavenie predškolského zariadenia sa postupne modernizuje nákupom hračiek a výukových názorných pomôcok. Aj v budúcnosti je potrebné pokračovať v modernizácii vyučovacieho procesu a v nákupe nových interaktívnych edukačných pomôcok a hračiek. Absentuje výučba cudzích jazykov kvalifikovanými pedagógmi a tiež rozmanitosť voľnočasových aktivít pre deti a žiakov.

V obci je potenciál rozšíreného vyučovania umeleckých predmetov hudby a tanca. Ihrisko pri materskej škole si vyžaduje rekonštrukciu a zlepšenie vybavenosti.

Tabuľka Vývoj počtu žiakov v Materskej škole

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
22	18	18	18	21	21	21	21

Zdroj: obec Okružná, 2016

Tabuľka Vývoj počtu žiakov v Základnej škole

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
10	6	10	12	16	17	19	21

Zdroj: obec Okružná, 2016

7. EKONOMIKA A RIADENIE SAMOSPRÁVY

7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCE

Od kondície a výkonnosti obce vo veľkej miere závisí jej schopnosť prípravy projektovej dokumentácie, prípravy žiadostí a projektov pre nenávratné finančné prostriedky, ale aj schopnosť

schválené projekty realizovať. Obec veľmi zodpovedne pristupuje k tvorbe svojho rozpočtu a viacročného rozpočtu, pri čerpaní jednotlivých položiek rozpočtu sa vďaka legislatíve osvedčil systém predbežnej, priebežnej aj následnej finančnej kontroly. Fiškálna decentralizácia nenaplnila očakávania, obec na prenesený výkon štátnej správy nedostáva dostatok zdrojov zo štátneho rozpočtu, ale svojim rozumným prístupom dokázala napriek nepriaznivej situácii aj v pokrízovom období šetrením rozumne hospodáriť. Obec nemá žiadne úverové zaťaženie. V majetku obce sa nachádzajú nehnuteľnosti: budova obecného úradu a kultúrneho domu (v jednej budove), dom smútku, materská škola, základná škola..

Tabuľka Základný rozpočtový vývoj obce

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VÝVOJ PRÍJMOV							
VÝNOSY Z DAŇOVÉHO ÚRADU	98164	106257	111371	126871	134000	134000	134000
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	9048	9485	9142	8910	9390	9390	9390
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	2769	3973	2686	1903	1880	1880	1880
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU CELKOM	40239	30256	38174	68916	60280	42280	42280
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY			108285	14588			
ÚVERY Z BÁNK							
PREÚČTOVANIE Z PEŇAŽNÝCH FONDŮ		24489	15000				
OSTATNÉ (DARY, GRANTY, ODPREDAJ...)		107000					
VÝVOJ VÝDAVKOV							
VLASTNÝ VÝKON	125825	238302	230386	157664	155100	132670	137570
PRENESENÝ VÝKON	21492	25924	33840	42114	40850	40850	40850
SPRÁVA MAJETKU							
ZÁVÄZKY							
OSTATNÉ (ÚROKY...)							

Uvedené v €.

Zdroj: obec Okružná, 2016

7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Po rozdelení niekdajších národných výborov sa na Slovensku vytvorili predpoklady formovania a posilňovania občianskej spoločnosti. Najlepšou cestou, aby sa občan mohol podieľať na spravovaní spoločnosti je decentralizácia moci na nižšie územné jednotky – obce. Dnes môžeme smelo povedať, že územná demokracia má u nás už zakorenenú tradíciu a obce sa stali základnou jednotkou, priestorom, kde ešte obyvatelia majú záujem o veci verejné – obecné.

Obce vo svojej činnosti zabezpečujú originálne – samosprávne kompetencie, a postupnou decentralizáciou v niektorých oblastiach aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám a podkladom priniesli výzvu aj pre územnú samosprávu a jej informatizáciu. Obce potrebujú rýchle a efektívne prepojenie na ostatné orgány a inštitúcie verejnej správy a potrebujú získať hodnoverné podklady a informácie od úradov okamžite. Podobne aj občania pre vybavovanie akýchkoľvek záležitostí potrebujú prístup k takýmto portálom. Aktuálne stanovený termín na kompletne „on-line“ prepojenie je záver roka 2016. Obec Okružná sa priebežne zapájala do softwarového aj hardwarového vybavenia aj prostredníctvom projektu DEUS a je on-line prepojená v sieti DCOM.

Výkonným zázemím obecného zastupiteľstva a starostu je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a priestor komunikácie s občanmi. Na obecnom úrade Okružná je zamestnaná jedna pracovníčka, ktorá má v pracovnej náplni spravovanie ekonomickej a mzdovej agendy, evidenciu dane z nehnuteľnosti aj evidenciu obyvateľstva. Spoločný stavebný úrad je v Kapušanoch. Obec Okružná má primerane vybudované technické aj technologické zázemie obecného úradu. Pre obecný úrad sú k dispozícii 2 PC. Softwarové vybavenie obec nakúpila od viacerých spoločností. V budúcnosti je potrebné investovať aj do softwarového vybavenia, aj do softwarového zabezpečenia agendy úradu obce.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obec nemá dobudovanú technickú infraštruktúru. Kompletne je v obci zavedený a vybudovaný plynovod. Obecný vodovod je potrebné postupne rekonštruovať a modernizovať. Obec nemá kanalizáciu, ani čističku odpadových vôd.

Odber a dodávka tepla je v obci len z lokálnych tepelných zariadení na báze spaľovania plyných palív a v malej miere elektrickou energiou. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov, prípadne ako etážové vykurovanie na báze zemného plynu. Plynofikácia obce veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynofikácii obce došlo k zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív, čo je nesporne prínosom v prospech zlepšenia životného prostredia. Obyvatelia využívajú tuhé palivá aktuálne len podľa vývoja cien. Územie obce je napojené na rozvody SPP, a.s., závod Košice.

Systém likvidácie odpadových vôd v obci je nevyhovujúci. Chýba vybudovanie kanalizačnej siete aj čističky odpadových vôd. Splašky z nehnuteľností sú odvádzané spravidla do zastaralých septikov a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia.

V obci nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., závod Košice. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v obci je na betónových stĺpoch.

Na území obce existuje pevná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s., vyhovujúce pokrytie signálom GSM komerčných operátorov nie je dostačujúce. Územie obce je pokryté televíznym signálom, obec nie je napojená na káblovú televíziu. Pripojenie na internet je dobré, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostačujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je cez mobilných operátorov.

Obec má zastaralé verejné osvetlenie, podobne aj obecný rozhlas je v obci vybudovaný od roku 1970 a v súčasnosti už nezodpovedá technickým možnostiam a potrebám. V obci chýba kamerový systém za účelom zvýšenia bezpečnosti obyvateľov. Vo vlastníctve obce je 3700 m miestnych komunikácií a 0 m chodníka. Podrobný stav technickej infraštruktúry v jednotlivých obciach je v tabuľke.

Tabuľka Technická infraštruktúra v obci

OBEC OKRUŽNÁ	PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBCNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE	SEPAROVANIE ODPADU
	1997	1962	-	-	1970	1970	2007

Zdroj: obec Okružná, 2016

8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Na základe prijatého Všeobecne záväzného nariadenia obec od roku 2007 zabezpečuje pre obyvateľov triedený zber odpadu. Sklo a plasty sú triedené do zberných kontajnerov, papier a kov sa triedia tzv. „vrecovým systémom“. Na elektroodpad, objemový odpad, drobný stavebný odpad, oleje a tuky je v obci určené miesto odberu, šatstvo a textilie sa zbierajú do kontajnera. Odvoz odpadu pravidelne raz mesačne zabezpečuje spoločnosť Fúra, s.r.o. V obci sa nenachádza kompostovisko pre biologicky rozložiteľný odpad, výstavbu a prevádzku takého kompostoviska obec v mikroregióne podporí. Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je potrebné neustále sa zaoberať, najmä s ohľadom na možný vznik malých nepovolených skládok. Na území obce nie je evidovaná nelegálna skládka odpadu, obec pravidelne monitoruje vznik malých nelegálnych skládok a dbá na to, aby sa v jej katastri nevyskytli ďalšie enviromentálne záťaž.

8.3 DOBROVOLNÁ POŽIARNA OCHRANA

Dobrovoľné hasičské zbory majú dlhoročnú tradíciu. Sú zamerané na zásahovú činnosť pri požiaroch, zabezpečujú protipožiarnu prevenciu a výchovu na predchádzanie požiarov v obciach. Okrem pomoci pri zásahoch sú v obciach často nositeľmi histórie, tradície, športu aj obdivu. V nadväznosti na potrebu rýchleho zásahu v prípade vzniku požiaru v odľahlejších regiónoch viaceré obce dlhodobo podporujú dobrovoľnú hasičskú ochranu. V obci Okružná sa nachádza požiarne zbrojnica aj aktívni dobrovoľní hasiči DHZ Okružná. Hasičský a záchranný zbor v rokoch 2014 – 2016 technicky modernizuje dobrovoľné hasičské zbrojnice novou technikou. Hasičský a záchranný zbor pravidelne zabezpečuje pre dobrovoľných hasičov cvičenia pri simulovaných zásahoch a súťaže.

9. KULTÚRA A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obec využíva kultúrny dom. Budova obecného úradu : jeho technický stav je zastaralý a priestory nie sú efektívne využívané. Obec má ambíciu v nasledujúcich rokoch modernizovať a rekonštruovať budovu a upraviť jej užívanie. V budúcnosti by sa v budove kultúrneho domu mohla zriadiť moderná kuchynka, salónik, posilňovňa aj kluby.

Ponuka kultúrnych, spoločenských a športových aktivít je viac-menej tradičného charakteru. V kultúre prevažujú tanečné zábavy, Ples, Deň matiek, Deň detí, Deň úcty k starším, Mikuláš, Vianočná hudobná zábava a príležitostné vystúpenia umelcov. Aj napriek týmto aktivitám občanom chýbajú častejšie kultúrne a športové podujatia pre deti a rodiny.

V obci chýba zázemie pre športovanie, je potrebné vybudovať multifunkčné ihrisko aj ďalšie priestory, kde by celoročne mohli obyvatelia obce športovať. Podobne obyvateľom chýbajú aj ďalšie verejné priestory na stretnutia, oddychová zóna, amfiteáter či obecný parčík s lavičkami a altánkom. Potrebné je rekonštruovať aj centrum obce.

Za ďalšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami musia občania dochádzať do Prešova.

Tabuľka Prehľad športových možností v obci

OBEC OKRUŽNÁ	DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	ZARIADENÉ FUTBALOVÉ IHRISKO	NEZARIADENÉ IHRISKO, ŠPORTOVÁ PLOCHA	KLZISKO	TENISOVÉ IHRISKO	KULTÚRNY DOM	INÉ
			1			1	

Zdroj: obec Okružná, 2016

10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obec Okružná má ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Programu rozvoja obce. V súčasnej dobe má obec pripravené projekty na jednoduché pozemkové úpravy, na stavebné úpravy budovy obecného úradu a zmenu užívania jej časti na školské účely, projekt na úpravu a tvorbu verejných priestranstiev, námestia a parku, projekt na sanáciu miest s nezákonne umiestneným odpadom C4, projekt na rekonštrukciu a modernizáciu detského ihriska aj na bezpečnostný systém pre obec.

Obec má záujem aktívne sa zapojiť do možností čerpania nenávratných finančných prostriedkov aj pre ďalšie investície, pre ktoré nemá pripravené úplné projekty, len čiastkové projekty a manuál podpornej dokumentácie aj z dôvodu, aby nebola potrebná ich následná aktualizácia v reálnom čase ich realizácie. Ďalšie projekty bude obec pripravovať po schválení Programu rozvoja obce v nadväznosti na časovú os jeho plnenia.

11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých spracovateľ sledoval vývoj za posledných minimálne 6 rokov. Hodnotenie vnútorného prostredia je

dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obce. Pre potreby spracovania Programu rozvoja obce boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti:

geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond, zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport. Spracovateľ v jednotlivých oblastiach hodnotenia uvádza k textu aj prehľadné tabuľky.

Medzi silné stránky obce patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov s remeselnými zručnosťami, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvalifikovať sa a priaznivý demografický vývoj v obci. Obec má aktívny manažment. Silné stránky obce možno hodnotiť ako výborný predpoklad pre rozvoj obce.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nízku podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obce pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

Tabuľka Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát			
Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Oblasť dát /téma	Zdroj dát
Geografia	obec	Služby	obec
Demografia	obec	Školstvo	obec
Vzdelanosť	obec	Ekonomika	obec
Zamestnanosť	obec	Technická infraštruktúra	obec
Domový fond	obec	Kultúra, šport	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCI, MIKROREGIÓNE

12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI V OBCI

V súvislosti s prechodom slovenského ekonomického systému na trhové hospodárstvo sa následne prejavili zmeny na trhu práce. Nezamestnanosť sa zaradila medzi hlavné negatívne rysy spoločnosti vo viacerých regiónoch Slovenska. Dlhodobá nezamestnanosť sa pritom stala ekonomickým, psychologickým, sociálnym a kultúrnym problémom.

Obec Okružná patrí medzi mikroregióny a regióny s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti. Dôvody takejto miery nezamestnanosti môžeme vidieť vo viacerých príčinách. V prvom rade je to zrušenie a zlikvidovanie viacerých podnikov ľahkého priemyslu, ktoré mali v regióne svoju tradíciu a zamestnávali značný počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Boli to hlavne podniky v oblasti spracovávania potravín a poľnohospodárskych produktov, ale aj ďalšie, ktoré mali v regióne dlhodobú tradíciu a ponúkali zamestnanie ľuďom v širšom okolí. Okrem zamestnávania tieto podniky zároveň pripravovali na svoje profesie množstvo mladých ľudí v rámci učňovského a stredného odborného školstva. Ľudia, dnes už v strednom veku, vyškolení pre tieto tradičné profesie a remeslá, dnes v tomto regióne nenachádzajú svoje uplatnenie.

V nemalej miere ďalšou možnou príčinou vysokej miery nezamestnanosti je aj malé zastúpenie obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním. Títo obyvatelia by vedeli a mali schopnosti rozvinúť v regióne malé a stredné podnikanie, prípadne prilákať zaujímavého investora pre rozvoj ľahkého priemyslu. V obci je práve opačný trend, kedy obyvatelia regiónu s vysokoškolským vzdelaním sú nútení odchádzať a nájsť si svoje uplatnenie v iných častiach Slovenska a v zahraničí.

V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na ďalšiu možnú príčinu vysokej miery nezamestnanosti, a tou je nízka kúpyschopnosť obyvateľov obce aj celého mikroregiónu a regiónu. Tá má za následok likvidáciu viacerých drobných podnikateľov, ktorí zabezpečujú predovšetkým predaj poľnohospodárskej produkcie, drobné služby občianskej vybavenosti, opravárenské a drobné stavebné činnosti a podobne, ktoré sa vyskytujú zriedkavo. V záujme poskytovania nízkych cien a prispôsobenia sa kúpyschopnosti obyvateľov títo nemôžu vytvoriť ďalšie pracovné miesta a počítať s rozvojom vlastnej firmy.

Uvedené hlavné príčiny sú dlhodobé a ani vďaka aktívnej politike trhu práce nie sú uspokojivo minimalizované.

Územie obce podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

12.2 PODNIKATEĽSKÉ ZÁZEMIE

Okrem najväčších zamestnávateľov v regióne pôsobia v obci a jej okolí aj menší podnikatelia – fyzické osoby aj obchodné spoločnosti. Z celého počtu podnikateľov ani jeden podnikateľ nezamestnáva ďalších zamestnancov. Tento fakt je možné odôvodniť tým, že fiškálna politika štátu odrádza podnikateľov zamestnať iných zamestnancov. Pre takéto subjekty je výhodnejšie dohodnúť si na prácu buď ďalších živnostníkov, alebo využiť iné inštitúty mimo trvalého pracovného pomeru.

Tabuľka Typy podnikateľských subjektov v obci

TYP PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU	POČET
Podnikatelia – fyzické osoby	10
Samostatne hospodáriaci roľníci	1
Obchodné spoločnosti	1
Družstevné organizácie, iné	1

Zdroj: obec Okružná, 2016

Tabuľka Ekonomické subjekty v obci podľa počtu zamestnancov

EKONOMICKÝ SUBJEKT S POČTOM ZAMESTNANCOV	POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTOV TEJTO KATEGÓRIE
bez zamestnancov	12
1 až 5	0
6 až 9	0
10 až 24	0
25 až 49	0
50 až 99	0
100 a viac	0

Zdroj: obec Okružná, 2016

12.2.1 ODVETVOVÉ ZAMERANIE PODNIKATEĽOV V OBCI

Dominantným podnikateľským odvetvím sú služby a obchod s prevahou maloobchodu a služieb občianskej vybavenosti. V obci je pohostinstvo aj potraviny so zmiešaným tovarom. Absentujú služby cestovného ruchu, ktoré môžu mať v budúcnosti potenciál rozvoja, obec nemá zázemie pre ubytovanie návštevníkov. Podnikateľské subjekty v oblasti základných služieb sú odkázané na zákazníkov z mikroregiónu a preto je veľmi dôležitá aj ich lokalizácia v nadväznosti na migráciu obyvateľov obcí. Naopak, budúce služby v oblasti cestovného ruchu je vhodné efektívne a rozumne lokalizovať. Dobrá konkurencia môže prispieť k skvalitneniu služieb, ale dôležité je aj identifikovať konkurenčné výhody aj nevýhody práve pre tento segment, nakoľko aj toto môže mať výrazný vplyv na ich rozvoj aj rozvoj územia.

Ornú pôdu v katastrálnom území obce obhospodaruje jeden samostatne hospodáriaci roľník a poľnohospodárske družstvo Kapušany. Občania využívajú svoje záhrady a ornú pôdu na dopestovanie ovocia a zeleniny. Poľnohospodársky pôdny fond tvoria prevažne hnedozeme, miestami erodované, veľmi produkčné.

Tabuľka Podnikatelia podľa odvetvového zamerania

ODVETVIE	POČET
Stavebníctvo	3
Obchod	3
Služby	4

Poľnohospodárstvo	1
-------------------	---

Zdroj: obec Okružná, 2016

12.2.2 NAJVÝZNAMNEJŠÍ ZAMESTNÁVATELIA V OBCI A OKOLÍ

Medzi najvýznamnejších zamestnávateľov z hľadiska optimalizácie nezamestnanosti v mikroregióne patrí samospráva obce, verejná správa, prevažne so sídlom v Prešove, ďalej miestne poľnohospodárske družstvá v regióne, miestna materská a základná škola, obchod s potravinami a pohostinstvo.

13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem Tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obci a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely. V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. V obci Okružná nepôsobia žiadne významné mimovládne organizácie.

13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obci tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obec má bohatú tradičnú spolkovú činnosť. Aktuálne je v obci aktívne občianske Záujmové združenie Okružná so zameraním na zachovávanie ľudových tradícií a rozvoja regionálnej kultúry. Združuje všetky vekové kategórie.

Starosta činnosť spolkov podporuje finančne podľa možností rozpočtu, ale aj nefinančne: pomocou priestorom pri propagácii, poskytnutím obecných priestorov a podobne.

14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec Okružná leží mimo hlavnej dopravnej tepny v území, ktorou je cesta I/18 Prešov – Vranov nad Topľou a nie je tak preťažená dopravou, ani ťažkou tranzitnou dopravou. Dopravne je obec sprístupnená cestou III/018204, ktorá sa na hlavnú cestu napája v obci Lada. Uvedená komunikácia tvorí jedinou prístupovú cestu do obce Okružná. Výhodou tejto polohy je aj to, že obyvatelia obce nie sú vystavení nadmernému hluku a exhaláciám, ktoré spôsobuje nadmerná tranzitná doprava.

Obec je obsluhovaná autobusovými spojmami, ktoré z obce odchádzajú v pracovných dňoch celkovo 8 krát do krajského mesta. V dňoch pracovného pokoja a cez víkendy je obslužnosť

autobusovými spojami obmedzená len 2 x denne, pre obyvateľov obce je to postačujúce. Vlakové spojenie obec nemá.

Miestne komunikácie vyžadujú rekonštrukciu aj pravidelnú údržbu a opravu, počet verejných parkovacích miest je postačujúci.

15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obce.

Obec a jej okolie je mimo zdrojov priemyselných znečisťovateľov ovzdušia, vôd a pôdy. Obec sa nenachádza v záplavovom pásme vodného toku, v katastri obce sa nenachádza Chránené územie, ani Chránená prírodná oblasť.

16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A POZORUHODNOSTI

Neoddeliteľnou súčasťou vianočných sviatkov v rámci tradícií boli v regióne, aj v obci Okružná obchôdzky, ktorými sa približoval ich ústredný motív podľa biblickej tradície – narodenie Ježiša v maštali, ktoré mali formu koledy. Asi najvýraznejšou je obchôdzka betlehemcov. Ešte donedávna bolo možné zažiť takéto obchôdzky aj v Okružnej, kde samotných hráčov – koledníkov nazývajú *jasličkare*. Obchôdzka začínala bezprostredne po štedrovečernej hostine končila pred Polnočnou pobožnosťou, kedy betlehemci prichádzali do kostola jasličkám. Tradične bolo zaužívané, že obchôdzka začínala pri kostole, od postupne pokračovala od domu kostolníka smerom na Vyšný koniec, potom okolo krčmy na faru a Nižný koniec. Obchôdzka trvala ešte nasledujúce tri dni. Okružníanskí jasličkári chodievali dokonca hrať hru aj po susedných či vzdialenejších dedinách.

V katastri obce sa nachádzajú prírodné pamiatky:

- **Dubová hora:** prírodná rezervácia v juhozápadnej časti katastra obce, vyhlásená v roku 1983 o výmere 61,3 ha, s 5. stupňom ochrany. Ochrana prirodzených lesných spoločenstiev kyslých dubových bučín a bukových dúbav na vyvrelinách. Ide o územie vhodné pre fytoecologické účely ako jedinečný náučný objekt. Touto prírodnou scenériou sa môže najľahšie pokochať z turistického chodníka so zeleným značením, vedúceho zo susednej obce Podhradík.
- **Skalný komplex Džad:** prírodný skalný útvar, ktorý leží na južnej strane Dubovej hory. Tvoria ho dve dominantné veľké skalné bralá, jedno pod turistickým chodníkom, druhé vyššie nad ním, v ktorom je aj skalné okno. Názov Džad pochádza z pôvodného názvu Diad, teda Dedo, Ďad. Skalné okno vo vyššie situovanom brale je pomerne veľkých rozmerov, a môžeme ho tiež trochu považovať za skalnú bránu. Dno skalného okna je šikmo sklonené v smere svahu, šikmá dĺžka je asi 6 m a hĺbka asi 3,5 m.
- **Mohylky:** prírodný skalný útvar Mohylky sa nachádza na vrchole rovnomenného kopca, ležiaceho na najsevernejšom hrebeni Slanských vrchov, juhovýchodne od Okružnej. Má nadmorskú výšku 817,4 m. Vrcholový masív Mohyľiek má tvar predĺženej pyramídy. Na západnom ukončení vrcholového hrebienka je niekoľko samostatných skalných väčších i menších kameňov, ktoré inšpirovali už našich predkov a tento prírodný chrám im pripomínal miesto pietneho odpočinku našich zosnulých predkov.
- **Vážená skala:** prírodný útvar Kamenná tvár sa nachádza na konci bočného hrebienka, ktorý vychádza severovýchodne od vrcholu Mohyľiek. Je na severnom ukončení hrebienka, takže sa vlastne jedná o prírodný skalný útvar, premenené čelo lávového prúdu. Zvetrávanie, poveternostné podmienky vytvorili spoločne s prirodzenými vlastnosťami horniny podliehajúcej týmto zmenám unikátny reliéf, ktorý pripomína črty ľudskej tváre. Tieto črty (oči, nos, ústa...) vo svojej kombinácii naozaj pri príspevaní fantázie a obrazotvornosti pripomínajú ľudskú tvár, akoby vytesanú do kameňa.

Kultúrne a sakrálné pamiatky:

- Chrám sv. Michala Archanjela
- Prícestné kríže byzantského obradu
- Lurdská kaplnka zjavenia PANNY MÁRIE

- Kaplnka sv. Floriána

17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE

Vonkajšie prostredie obce je súhrn faktorov, ktoré obec nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obec, jej projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby obec aj napriek nim mohla dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka STEEP analýza

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov z EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Noví investori	Dôsledky klimatických zmien	Legislatíva verejného obstarávania
Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho – externého prostredia obce boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, ale obec na ne nemá dosah: Ekonomické subjekty a zamestnávateľia pôsobiaci v obci a v mikroregióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obce, dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obce a okolia. Z uvedených oblastí sa podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj možné ohrozenia. K príležitostiam obce je možné zaradiť bohaté prírodné zázemie a blízkosť historického regiónu s pamiatkami, k ohrozeniam je potrebné zaradiť aj nedostatok pracovných príležitostí a nedostatok odvetví na uplatnenie sa na trhu práce. Podrobnejšie sú príležitosti a ohrozenia v SWOT.

A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

Strengths – silné stránky

Weaknesses – slabé stránky

Opportunities – príležitosti

Threats – hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť naslednej – strategickú časť dokumentu Programu rozvoja obce Okružná:

Ľudia a kvalita života

Technická infraštruktúra a životné prostredie

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

Ľudia a kvalita života – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obce boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza

sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia.

Technická infraštruktúra a životné prostredie – pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne zaujímavosti.

Ekonomický rozvoj a riadenie obce – je oblasť, priorita, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne politické dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie samosprávy, 10 Stav projektovej pripravenosti obce, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obci a mikroregióna a 13 Nepodnikateľské subjekty.

Pri hodnotení súčasného stavu územia je potrebné zdôrazniť, že aktuálny stav rozvoja obce v porovnaní so stavom pred rokom 2008 možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života jej obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obec pre svojich občanov zabezpečuje. Úlohou Programu rozvoja obce a jej strategickej časti je tento stav udržať a naďalej rozvíjať.

Tabuľka SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Dlhodobo stabilizovaný demografický vývoj ☐ Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku ☐ Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať za prácou ☐ Ochota vzdelávať a rekvalifikovať sa ☐ Potenciál na vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov ☐ Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov ☐ Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie ☐ Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti <p>Technická infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Zachovalé územie a jeho atraktivita ☐ Organizovanie separovania zberu v obci ☐ Bohatý prírodný potenciál ☐ Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky a cykloturistiky <p>Ekonomický rozvoj a riadenie obce</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Žiadna úverová záťažnosť obce ☐ Vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obci ☐ Mimoriadne zaniatený, šikovný a starostlivý starosta ☐ Pripravené podmienky pre implementáciu elektronickej komunikácie ☐ Dlhodobo dobre zvládnutý manažment projektov ☐ Vhodné podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu 	<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nedostatočné sociálne služby a občianska vybavenosť ☐ Slabá prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možnosti trhu práce <p>Technická infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Chýbajúca kanalizácia a čistička odpadových vôd ☐ Technicky zastaralé a energeticky nevyhovujúce verejné osvetlenie ☐ Zastaralé a neestetické stĺpy elektrického vedenia ☐ Nedostatočne riešená energetická úspora budov <p>Ekonomický rozvoj a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Malý záujem obyvateľov o elektronickú komunikáciu s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov ☐ Nedostatočný záujem podnikateľov spolupracovať s obcou a podporovať jej aktivity ☐ Nedostatok finančných možností pre investičné zámery ☐ Nepostačujúca propagácia obce a jej kultúrnych, historických a folklórnych tradícií a zvykov a tradičných výrobkov

PRÍLEŽITOSTI

Ľudia a kvalita života

- ☐ Vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov
- ☐ Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov
- ☐ Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom
- ☐ Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce
- ☐ Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom ruchu
- ☐ Podpora rozvoja výstavby nových domov

Technická infraštruktúra a životné prostredie

- ☐ Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov
- ☐ Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov
- ☐ Využívanie prírodných a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu
- ☐ Vybudovanie cyklotrás a náučných chodníkov
- ☐ Využívanie alternatívnych zdrojov energie
- ☐ Zabezpečenie energetickej efektívnosti budov

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

- ☐ Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov
- ☐ Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obci
- ☐ Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi
- ☐ Aktívna a trvalá propagácia obce a jej atraktivity a možností všetkými prostriedkami
- ☐ Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií
- ☐ Zvýšenie atraktívnosti a využiteľnosti verejných priestranstiev
- ☐ Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev

Zdroj: vlastné spracovanie

OHROZENIA

Ľudia a kvalita života

- ☐ Odchod mladých ľudí za prácou do mesta a iných regiónov
- ☐ Starnutie obce
- ☐ Neschopnosť rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov
- ☐ Rastúci podiel sociálne znevýhodnených obyvateľov a v dôsledku toho aj úbytok služieb
- ☐ Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších mestách
- ☐ Malý záujem o podnikanie v službách

Technická infraštruktúra a životné prostredie

- ☐ Zánik tradičných remesiel a folklórnych zvykov
- ☐ Zarastanie pozemkov neudržiavaním krajiny
- ☐ Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch
- ☐ Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

- ☐ Nedostatok financií na rozvojové projekty
- ☐ Nezáujem občanov o veci verejné
- ☐ Zánik spolkov

Tabuľka Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOSŤ
Individuálne	obec	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Pláne rozvoja obce	Nenaplnenie vízie a priorít Plánu rozvoja obce	veľmi nízka
Technické	obec	Dopravná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obec	Identifikácia starých envirozáťaž	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obec	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná/nízka
Ekonomické	obec	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	stredná

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

18. VYMEDZENIE POJMOV

18.1 Vízia obce

Teória definuje víziu ako želanú predstavu obyvateľov obce a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotnej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

18.2 Priority, ciele

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

18.3 Opatrenia, aktivity

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obce.

19. VÍZIA OBCE

Obec Okružná v roku 2022 je prosperujúca obec, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého regiónu. Obyvatelia už nemusia za prácou cestovať do zahraničia, ale vedia sa uplatniť v obci a blízkom okolí, či regióne. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné komunikácie a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty na predaj obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcom potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedia do obce prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.

PROGRAM ROZVOJA OBCE OKRUŽNÁ

20. PRIORITY A CIELE

20.1 PRIORITA: ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Z mnohých definícií, ktoré sa k tejto téme viažu vyplýva, že na kvalitu života je možné sa pozeráť subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň z hľadiska vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najvypuklejším problémom v obci je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. V obci a celom regióne sa naplno dlhodobo prejavuje nezáujem investorov v ľahkom priemysle usadiť sa tu natrvalo a zabezpečiť ľuďom prácu. Starosta obce a poslanci majú v rukách málo možností a nástrojov, ako motivovať investorov a prilákať ich do plánovaných priemyselných zón. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení.

Významným faktorom, ktorý ovplyvňuje obyvateľov trvalo sa v obci usadiť je aj zabezpečenie služieb a zázemie predškolských a školských zariadení. Aktuálne v obci je zriadená materská aj základná škola. Každodenná migrácia ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou vyvoláva silný tlak na nutnosť urýchleného riešenia služieb na pomoc seniorom.

Na kvalitu života v obci nepochybne vplýva pestrosť možností kultúrnospoločenského života aj celková spoločenská atmosféra v obci. Obec má záujem trvalo byť pre obyvateľov aj návštevníkov príťažlivou, plánuje budovať oddychové zóny a pravidelne sa stará o čistotu a vzhľad obce. Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prílev nových obyvateľov.

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

- ☐ Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obec stane príťažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- ☐ Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov obce aj návštevníkov mikroregiónu.
- ☐ Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkoprájmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- ☐ Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o problémy všetkých skupín obyvateľov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI

- ☐ Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov obce a zvýšiť tak zamestnanosť a príjmy obyvateľov obce.
- ☐ Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

- ☐ Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- ☐ Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov obce.
- ☐ Udržať mladých ľudí v obci, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obce a podporovať rozvoj siete predškolských a neskôr aj školských zariadení v obci.
- ☐ Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- ☐ Napomáhať rozvoju komunit a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- ☐ Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie zložky aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.
- ☐ Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

20.2 PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obce je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov obcí potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Obec nemá dobudovanú kompletnú základnú infraštruktúru. Chýba vybudovať kanalizáciu, čističku odpadových vôd, obecný vodovod je

potrebné rekonštruovať, modernizovať. Domácnosti využívajú lokálne a často zastaralé septické nádoby. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obec sa musí technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov obce, aby odpad separovali. Obec má záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu.

Obec využíva pomerne dobrú sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy a aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obec dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vie ovplyvniť len nepriamo.

Kvalitný život v obci je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obec pre svojich obyvateľov zabezpečuje.

Obec Okružná sa nachádza v oblasti, kde nie je riziko záplav. Kvalita životného prostredia je pre obyvateľov obce veľmi prijateľná. Obec nemôže ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržiavaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii štátu či Európskej únie. Obec by však mala realizovať aj vlastné opatrenia – zvyšovať energetickú efektivitu budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musí byť obec zároveň pripravená aj na mimoriadne udalosti a havárie. Pre obec Okružná je z tohto pohľadu dôležitá najmä protierózna prevencia.

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA

- ☐ Zabezpečiť modernú, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnú dopravnú infraštruktúru a obslužnosť pre súčasné potreby a budúci rozvoj obce.
- ☐ Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obci, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- ☐ Zlepšiť technickú infraštruktúru obce.
- ☐ Vytvoriť efektívny systém separovania odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.
- ☐ Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- ☐ Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.
- ☐ Integrované pristupovať k problematike vôd a vodného hospodárstva.
- ☐ Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.

- ❑ Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- ❑ Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- ❑ Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

20.3 PRIORITA: EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE

Obec Okružná má v porovnaní s niektorými regiónmi Slovenska pomerne nízku koncentráciu populácie aj v dôsledku nepriaznivého vývoja transformácie ekonomiky a zániku tradičných zamestnávateľov v širšom regióne. Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obce a celého regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla žiadateľná úroveň pracovných príležitostí v širšom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je „ekonomickým motorom“ obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obce a jej okolia je vysoko návratnou investíciou obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky obce. Obec je obklopená krásnou prírodou, pahorkatinovými kopcami a lesmi, čo umožňuje nenáročnú turistiku a výlety do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obci je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, na folklórne, športové a spoločenské využitie a rozvoj cykloturistiky. Výhodou je aj blízkosť priľahlého regiónu s historickými zaujímavosťami. Ambíciou obce je propagovať kvalitu miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj farmárstva, propagácia domácich farmárskych a remeselných výrobkov, ale aj podpora predaja ekologicky nezávadných domácich potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu. Cestovný ruch môže podporiť aj poľovníctvo.

Skvalitňovanie riadenia obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na obecnom úrade, elektronizácia verejnej správy a územnej samosprávy sú oblasti, ktoré musí obec a jej manažment riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obce.

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV

- ❑ Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- ❑ Budovať pozíciu obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- ❑ Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presvedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.
- ❑ Spravovať obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.

- ❑ Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- ❑ Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA

- ❑ Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- ❑ Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v obci.
- ❑ Podporovať vznik farmárskych dvorov.
- ❑ Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí
- ❑ Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- ❑ Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach a v remeslách.

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU

- ❑ Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- ❑ Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti озdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.
- ❑ Zabezpečiť modernizáciu náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu/regiónu.

20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

VÍZIA	Obec Okružná v roku 2022 je prosperujúca obec, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého regiónu. Obyvatelia už nemusia za prácou cestovať do zahraničia, ale vedia sa uplatniť v obci a blízkom okolí, či regióne. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné komunikácie a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty na predaj obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcom potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedia do obce prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.									
	PRIORITA 1 ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA			PRIORITA 2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			PRIORITA 3 EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE			
GLOBÁLNY CIEĽ	STABILIZÁCIA OBCE			ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA			SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV			
	OPATRENIE 1.1.1	OPATRENIE 1.1.2		OPATRENIE E 2.1.1	OPATRENIE E 2.1.2	OPATRENIE E 2.1.3	OPATRENIE E 3.1.1	OPATRENIE E 3.1.2	OPATRENIE E 3.1.3	
	OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.4								
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI			TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA			ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA			
	OPATRENIE 1.2.1	OPATRENIE 1.2.2		OPATRENIE 2.2.1		OPATRENIE 2.2.2	OPATRENIE 3.2.1		OPATRENIE 3.2.2	
ÚZEMNÝ CIEĽ	ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI			OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA			VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU			
	OPATRENIE E 1.3.1	OPATRENIE E 1.3.2	OPATRENIE E 1.3.3	OPATRENIE E 2.3.1	OPATRENIE E 2.3.2	OPATRENIE E 2.3.3	OPATRENIE E 3.3.1	OPATRENIE E 3.3.2	OPATRENIE E 3.3.3	
	OPATRENIE E 1.3.4	OPATRENIE E 1.3.5	OPATRENIE E 1.3.6	OPATRENIE E 2.3.4	OPATRENIE E 2.3.5	OPATRENIE E 2.3.6				

Zdroj: vlastné spracovanie

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu rozvoja obce Okružná obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategickej časti dokumentu.

21. PREHĽAD OPATRENÍ A AKTIVÍT

21.1

PRIORITA 1

ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

Opatrenie 1.1.1

Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

Aktivity:

- ☐ Vysporiadanie pozemkov pre budovanie podnikateľskej zóny v snahe podporiť príliv priamych investorov, malých a stredných podnikateľov do obce
- ☐ Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k podnikateľskej zóne
- ☐ Podpora budovania podnikateľských zón, hál a dvorov
- ☐ Marketing obce vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obce, mikroregiónu

Opatrenie 1.1.2

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci

Aktivity:

- ☐ Príprava projektovej dokumentácie na individuálnu bytovú výstavbu
- ☐ Vysporiadanie pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu
- ☐ Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi a individuálne domy
- ☐ Podpora individuálnej bytovej výstavby
- ☐ Podpora energetickej efektívnosti rodinných domov
- ☐ Obnova a modernizácia bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- ☐ Vytvorenie registra bývania v obci (voľné byty, domy, stavebné pozemky)

Opatrenie 1.1.3

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce

Aktivity:

- ☐ Zavedenie, modernizácia a údržba kamerového systému vo verejných priestoroch obce, kamerové monitorovanie centra obce
- ☐ Zavedenie, modernizácia a údržba kamerového systému na cintoríne a v ďalších odľahlých priestoroch obce
- ☐ Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov

Opatrenie 1.1.4

Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení

Aktivity:

- ☐ Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotníckej pomoci
- ☐ Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- ☐ Podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí, žiakov a mládeže
- ☐ Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obce

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI

Opatrenie 1.2.1

Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce

Aktivity:

- ☐ Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce
- ☐ Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príslušných regiónov
- ☐ Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- ☐ Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- ☐ Zavádzanie aktivít a inovatívnych prístupov zameraných na tých, ktorí vstupujú po prvý krát na trh práce
- ☐ Využívanie aktívnych činností a absolventskej praxe v obci
- ☐ Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

Opatrenie 1.2. 2

Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce

Aktivity:

- ☐ Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a sekundárnemu vzdelaniu
- ☐ Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnova zručností a spôsobilostí pracovnej sily
- ☐ Pravidelná analýza potrieb podnikateľských subjektov pôsobiacich v regióne
- ☐ Podpora spolupráce škôl s potenciálnymi zamestnávateľmi
- ☐ Podpora vzdelávania v oblasti remeselných zručností
- ☐ Podpora odborného a remeselného vzdelávania pre ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Opatrenie 1.3.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci

Aktivity:

- ☐ Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotníckych služieb obyvateľov obce
- ☐ Vybudovanie, modernizácia a údržba centra poskytovania sociálnych a zdravotníckych služieb s dennou starostlivosťou
- ☐ Materiálne zabezpečenie a interiérové vybavenie centra poskytovania sociálnych a zdravotníckych služieb s dennou starostlivosťou
- ☐ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centra a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotníckych služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- ☐ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domova dôchodcov rodinného typu
- ☐ Vytvorenie a stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov a zdravotne postihnutých
- ☐ Vytvorenie a stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov
- ☐ Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti

Opatrenie 1.3.2

Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- ☐ Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti

- ❑ Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obce a okolia
- ❑ Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obce a okolia
- ❑ Modernizácia a interiérová aj exteriérová rekonštrukcia domu smútku

Opatrenie 1.3.3

Stabilizácia siete škôl v obci

Aktivity:

- ❑ Stabilizácia základnej školy (1. stupeň)
- ❑ Modernizácia a rozšírenie kapacity predškolského zariadenia , budovanie nového predškolského zariadenia
- ❑ Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na škole
- ❑ Komunikácia a podpora komunikácie „škola – rodičia“ pri usmerňovaní ďalšieho výberu vzdelávania u žiakov
- ❑ Podpora vytvárania neziskového združenia priaznivcov škôl so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj školy
- ❑ Organizovanie propagácie školy aktivitami dní otvorených dverí
- ❑ Prezentácia kvality školy a výsledkov žiakov
- ❑ Podpora propagácie školy na web stránke

Opatrenie 1.3.4

Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti školy, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností

Aktivity:

- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia budovy materskej a základnej školy z hľadiska úspornosti energií
- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia interiérového vybavenia materskej a základnej školy, transportu médií a technického vybavenia
- ❑ Rozširovanie a modernizácia vybavenosti školy a predškolského zariadenia
- ❑ Nákup interaktívnych didaktických pomôcok pre školu a predškolské zariadenie
- ❑ Podpora zavádzania vzdelávacích programov zameraných na motiváciu pre remeselné zručnosti
- ❑ Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- ❑ Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- ❑ Zavádzanie a využívanie internetu a e-learningu na škole
- ❑ Podpora individuálneho vzdelávania detí mimoriadne talentovaných a nadaných
- ❑ Podpora individuálneho vzdelávania v rámci integrácie žiakov so zdravotným postihnutím
- ❑ Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- ❑ Podpora alternatívnych metód vyučovania
- ❑ Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

Opatrenie 1.3.5

Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- ❑ Podpora obyvateľov obce v záujmovej činnosti, generačnej spolupráci a práci s deťmi
- ❑ Organizovanie pravidelných športových podujatí
- ❑ Výstavba a modernizácia multifunkčného ihriska
- ❑ Výstavba, modernizácia športových klubov a nákup športového zariadenia, náradia a náčinia
- ❑ Výstavba, modernizácia a údržba detského ihriska
- ❑ Prestavba, modernizácia a údržba kultúrneho domu
- ❑ Nákup interiérového vybavenia a zariadenia pre polyfunkčné využitie kultúrneho domu
- ❑ Výstavba a údržba altánku na konanie kultúrnych podujatí
- ❑ Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí, hlavne Deň matiek, Vianočná akadémia a ďalšie
- ❑ Výstavba a modernizácia denného centra pre deti v školskom veku a seniorov zameraných na aktivity podporujúce tradičné remeslá, činnosti a výrobky
- ❑ Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- ❑ Podpora aktívneho a zdravého starnutia

Opatrenie 1.3.6

Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivita:

- ☐ Výstavba a vybavenie Múzea tradícií – stála expozícia tradičnej architektúry obce
- ☐ Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov
- ☐ Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- ☐ Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- ☐ Vydanie publikácie o obci a vydávanie ďalších printových materiálov, kalendárov
- ☐ Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce a atrakcií obce

21.2

PRIORITA 2

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA

Opatrenie 2.1.1

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce

Aktivita:

- ☐ Výstavba, oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov a lávok
- ☐ Výstavba, oprava a údržba rigolov a priepustov na odvádzanie dažďovej vody
- ☐ Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov
- ☐ Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov na cintorínoch
- ☐ Výstavba, oprava a modernizácia parkovacích a odstavných plôch
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- ☐ Výstavba, oprava a rekonštrukcia osvetlenia obecných budov
- ☐ Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- ☐ Budovanie a modernizácia zastávok verejnej dopravy a prístreškov na čakanie
- ☐ Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia pri materskej a základnej škole a na prechodoch pre chodcov
- ☐ Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel

Opatrenie 2.1.2

Rozvoj dopravnej obslužnosti obce

Aktivita:

- ☐ Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov
- ☐ Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej/regiónálnej mobility
- ☐ Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obce s mestom Košice a obcami regiónu verejnou dopravou
- ☐ Prieskum potrieb obyvateľov v oblasti nadväznosti verejnej dopravy
- ☐ Komunikácia so subjektmi zabezpečujúcimi verejnú dopravu k skvalitneniu jej nadväznosti podľa požiadaviek občanov
- ☐ Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- ☐ Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné látky

Opatrenie 2.1.3

Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev

Aktivita:

- ☐ Výsadba, údržba a revitalizácia zelene v obci s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obci
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obci
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia centra obce

- ☐ Modernizácia a jednotný imidž zábran, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obci
- ☐ Inštalácia a údržba prvkov obecnych mobiliárov
- ☐ Pravidelná údržba čistoty verejných priestranstiev
- ☐ Súťaž vo vzhľade domov a dvorov
- ☐ Účasť obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Opatrenie 2.2.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity:

- ☐ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ☐ Výstavba a rekonštrukcia spoločného kanalizačného potrubia v obci
- ☐ Výstavba a rekonštrukcia obecnej čističky odpadových vôd
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- ☐ Rekonštrukcia, modernizácia a rozšírenie plynového potrubia
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- ☐ Vysporiadanie pozemkov: vykonanie projektu pozemkových úprav v súvislosti s výstavbou a rekonštrukciou technickej infraštruktúry – vytýčenie rozdeľovacieho plánu, vypracovanie geometrických plánov a premietnutie nových vlastníckych vzťahov do katastra nehnuteľností
- ☐ Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obec/mikroregión
- ☐ Podpora a postupné zavádzanie distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ☐ Príprava a podpora obce na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- ☐ Podpora obce pri zavádzaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- ☐ Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenie bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 2.2.2

Podpora ekologického nakladania s odpadom

Aktivity:

- ☐ Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- ☐ Rekultivácia zaťažených, kontaminovaných plôch
- ☐ Vybudovanie zberného dvora
- ☐ Vybudovanie skládok pre biologicky rozložiteľné odpady
- ☐ Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania
- ☐ Inštalovanie informačných panelov o domácom kompostovaní
- ☐ Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- ☐ Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obci
- ☐ Aktívna motivácia obyvateľov k separovaniu odpadu
- ☐ Osveta obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom
- ☐ Podpora vzdelávania a osvetu separovania odpadu u detí a žiakov

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Opatrenie 2.3.1

Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- ☐ Rekonštrukcia kultúrno-správnej budovy, domu smútku a ďalších budov vo vlastníctve obce s ambíciou zníženia energetickej zaťaženia a úspory energií

- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia interiérového vybavenia a interiérových médií, hlavne elektrických rozvodov v kultúrno-správnej budove, v dome smútku a v ďalších budovách vo vlastníctve obce
- ☐ Znižovanie spotreby energie v obecných objektoch, budovách postupnou rekonštrukciou
- ☐ Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov
- ☐ Využívanie a podpora využívania solárnej energie
- ☐ Propagácia výroby a podpora distribúcie ďalších obnoviteľných zdrojov energie
- ☐ Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- ☐ Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ☐ Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- ☐ Podpora využitia technológií k úspore energie

Opatrenie 2.3.2

Ochrana podzemných a povrchových vôd

Aktivity:

- ☐ Riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
- ☐ Výstavba a modernizácia kanalizačných sietí a čistiarne odpadových vôd

Opatrenie 2.3.3

Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- ☐ Spolupráca obce so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových a protierózných opatrení
- ☐ Vytváranie povodňových a erózných plánov
- ☐ Odstraňovanie následkov povodní a erózneho činnosti pôdy
- ☐ Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy
- ☐ Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- ☐ Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof

Opatrenie 2.3.4

Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci

Aktivity:

- ☐ Obnova prirodzenej funkcie tokov
- ☐ Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených priemyselných (poľnohospodárskych) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- ☐ Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- ☐ Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
- ☐ Spevňovanie brehov vodných tokov a podpora udržiavania rázu krajiny
- ☐ Údržba potokových koryt

Opatrenie 2.3.5

Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- ☐ Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest
- ☐ Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest
- ☐ Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

Opatrenie 2.3.6

Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov

Aktivity:

- ☐ Obnova a údržba historických pamätníkov a pietnych miest
- ☐ Obnova a údržba historických budov
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice

21.3

PRIORITA 3

EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV

Opatrenie 3.1.1

Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

Aktivity:

- ☐ Vytvorenie a schválenie motivačných podmienok a obecnej legislatívy obce pre vstup domácich a zahraničných malých a stredných podnikateľov (investorov)
- ☐ Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- ☐ Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- ☐ Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obce
- ☐ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ☐ Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- ☐ Podpora a motivácia malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia predajných objektov a nákup technológií a zariadení pre doplnkovú výrobu a spracovanie tradičných materiálov a výrobkov
- ☐ Organizovanie pravidelných trhov a workshopov – vytváranie väzieb medzi malým a stredným podnikaním v regióne a kraji
- ☐ Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych podnikateľov
- ☐ Podpora a vytváranie akčných plánov zamestnanosti na všetkých úrovniach a podpora nepretržitého rozvoja partnerských štruktúr na miestnej úrovni

Opatrenie 3.1.2

Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- ☐ Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov
- ☐ Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obce a podnikateľského prostredia
- ☐ Pravidelné informácie o vzdelávacích programoch pre podnikateľov
- ☐ Pomoc obce a podpora podnikateľov pri ich využívaní grantov a ďalších podporných programov
- ☐ Aktívna spolupráca obce s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

Opatrenie 3.1.3

Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom

Aktivity:

- ☐ Nákup softwaru pre komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty
- ☐ Nákup aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obci

- ❑ Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti nových informačných technológií a aplikácie nových softwarov pre pracovníkov obce na obecnom úrade

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA

Opatrenie 3.2.1

Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci

Aktivity:

- ❑ Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- ❑ Podpora rozšírenia chovu dobytka
- ❑ Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve
- ❑ Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektoroch poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- ❑ Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve
- ❑ Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva
- ❑ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Podpora modernizácie poľnohospodárskych výrobných technológií k lepšej ochrane životného prostredia
- ❑ Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre zlepšenie výroby v poľnohospodárstve a ochrany životného prostredia
- ❑ Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- ❑ Podpora pracovnej mobility a pomoc obce zamestnať sa v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

Opatrenie 3.2.2

Stabilizácia odbytu poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

Aktivity:

- ❑ Podpora a propagácia pravidelného predaja poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obci a v regióne
- ❑ Pravidelné organizovanie obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špecialít, kulinárske špeciality a nezávadné potraviny
- ❑ Marketing kvalitných poľnohospodárskych produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- ❑ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- ❑ Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov v obci
- ❑ Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi poľnohospodármi
- ❑ Podpora remeselnej výroby, propagácia tradičných remesiel a podpora remeselných dvorov
- ❑ Podpora vzniku odbytových družstiev

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU

Opatrenie 3.3.1

Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivity:

- ❑ Výstavba a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výroby tradičných produktov
- ❑ Výstavba a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- ❑ Výstavba sezónnej letnej reštaurácie s ponukou domácich produktov

- ❑ Vybudovanie informačných a náučných tabúl v obci
- ❑ Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- ❑ Vybudovanie a údržba turistických, náučných chodníkov a cyklistických trás
- ❑ Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- ❑ Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti agroturistiky

Opatrenie 3.3.2

Propagácia obce

Aktivity:

- ❑ Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce
- ❑ Vytvorenie krátkodobého marketingového plánu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obce, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obce
- ❑ Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obci s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja
- ❑ Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obce
- ❑ Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca s obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- ❑ Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
- ❑ Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- ❑ Vytvorenie propagačných materiálov obce
- ❑ Budovanie imidžu obce na základe histórie obce, folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov, chránených území, využitie potenciálu blízkosti hranice
- ❑ Investície do prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov
- ❑ Podpora prezentácie príležitostí strávenia voľného času (propagácia cykloturistiky v spolupráci s okolitými obcami)

Opatrenie 3.3.3

Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- ❑ Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- ❑ Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- ❑ Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obce s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov
- ❑ Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- ❑ Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu
- ❑ Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

22. INDIKÁTORY OPATRENÍ

Ambíciou Programu rozvoja obce Okružná je v najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Programu rozvoja vo svojich Opatreniach a Aktivitách presne identifikuje potreby obce. Tieto Aktivity upresňujú a dopĺňajú identifikátory a ich číselné (explicitné) vyjadrenie počiatočného a želaného stavu. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov pre jednotlivé Opatrenia a sú zároveň aj základným faktorom pri tvorbe kritérií pre čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

Na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné takto jednoducho monitorovať priebežné plnenie a realizáciu jednotlivých aktivít.

Tabuľka Merateľné ukazovatele realizácie aktivít

OPATRENIE		MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	STAV V ROKU 2016	STAV V ROKU 2022
1.1.1	Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	transparentné benefity zo strany obce	počet	0	2
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	pripravené pozemky na výstavbu domov	ha	0	27
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	modernizované kamery	počet	0	10
1.1.4	Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení	záujmové združenia	počet	1	1
1.2.1	Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce	dhodobo nezamestnaní	počet	15	12
1.2.2	Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce	vzdelávací program	počet	0	2
1.3.1	Budovanie sociálneho zázemia v obci	denný stacionár	počet	0	1
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	pekáreň, cukráreň	počet	0	1
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	inovatívne vzdelávacie programy	počet	0	2
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností	interaktívne učebné pomôcky	počet	4	6
1.3.5	Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	multifunkčné ihrisko	počet	0	1
1.3.6	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	obecné múzeum	počet	0	0
2.1.1	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	opravené miestne komunikácie	m	3700	4700
2.1.2	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-		
2.1.3	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	obecný park	m ²	0	100
2.2.1	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	vodovod	m	3200	4200
		rekonštrukcia rozhlasu	počet	40	60
2.2.2	Podpora ekologického nakladania s odpadom	separované komodity	počet	7	9
2.3.1	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	m ²	0	900
2.3.2	Ochrana podzemných a povrchových vôd	kanalizácia	m	0	4200
2.3.3	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	priepustnosť kanálov, údržba rigolov	m	3200	4200
2.3.4	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci	spevnené brehy riek	m ²	1000	2000

2.3.5	Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine	spevnené poľné cesty	m	2000	3000
2.3.6	Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov	obnovené pamiatky	počet	0	1
3.1.1	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet	0	1
3.1.2	Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	nenávratné finančné prostriedky	€	0	50 000
3.1.3	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom	software	počet	1	3
3.2.1	Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	samostatne hospodáriaci roľníci	počet	1	3
3.2.2	Stabilizácia odbytu poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	predaj z dvora	počet	1	2
3.3.1	Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu	ubytovacie zariadenie	počet	0	1
		stravovacie zariadenie	počet	0	1
3.3.2	Propagácia obce	propagačný materiál	počet	0	1
3.3.3	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet	0	1

Zdroj: vlastné spracovanie

D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu rozvoja obce Okružná identifikuje manažment riadenia, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obce, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Obecné zastupiteľstvo

je najvyšším orgánom riadenia a realizácie Programu rozvoja obce. Schvaľuje Program rozvoja obce, jeho aktualizáciu a aktualizáciu jeho častí a schvaľuje hodnotiacu správu realizácie. Vymedzuje činnosť pri operatívnom riadení Programu rozvoja obce a menuje členov Riadiacej skupiny a členov Pracovných skupín pre jednotlivé problémové oblasti.

Obecné zastupiteľstvo ďalej: kontroluje dosahovanie stanovených cieľov, pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie, schvaľuje partnerstvá územnej spolupráce s orgánmi a inštitúciami všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov Programu rozvoja. Schvaľuje a koordinuje partnerstvá územnej spolupráce aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom za účelom naplnenia aktivít Programu rozvoja obce. Má na zreteli vyvážený rozvoj územia.

Starosta

je koordinátorom a manažérom realizácie Programu rozvoja obce. Zvoláva pravidelné stretnutia k Programu rozvoja, navrhuje obecnému zastupiteľstvu na schválenie jednotlivé námety a podnety na realizáciu projektov.

Riadiaca skupina

plní funkciu poradného a iniciatívneho orgánu obecného zastupiteľstva v otázkach Programu rozvoja. Je zložená z troch členov, ktorých zvolilo obecné zastupiteľstvo. Dohliada a zabezpečuje trvalo

udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom Programu rozvoja a Akčných plánov. V súčinnosti s obecným zastupiteľstvom pripravila víziu, stratégiu, aktivity strategického rozvoja obce, koordinuje spoluprácu s externým prostredím na vypracovaní Programu rozvoja.

Riadiaca skupina ďalej: analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidiel, pri príprave spolupracuje s externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty. Sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom. Vede databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora a podnikateľoch.

Pracovné skupiny

sú vytvorené k jednotlivým problémovým oblastiam Programu rozvoja obce. Pripravujú na prerokovanie vymedzenie prioritných projektov, plán ich realizácie, využitie zdrojov financovania, plán dofinancovania projektu, hodnotenie realizácie a dopadu projektov a iné. Pracovné skupiny sú zložené z odborníkov na jednotlivé problémové oblasti. Členov pracovnej skupiny schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Realizácia Programu rozvoja vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy. Odporúča sa zriadenie plateného zamestnanca obce za účelom získavania cudzích nenávratných prostriedkov, administrovanie eurofondov, komunikáciu s verejným obstarávateľom či stavebným dohľadom. Zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s Programom rozvoja obce je bezpredmetné.

24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Programu rozvoja obce patria aj **monitorovanie a hodnotenie** na úrovni programu ako celku aj jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Programu a na dosahovanie cieľov Programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Programu daný aj externými faktormi mimo dosahu Programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom Programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu Programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení Programu rozvoja obce v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností.

24.1 MONITOROVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia Programu rozvoja. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Programu rozvoja s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Programu rozvoja, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o realizácii Programu rozvoja.

Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov Programu rozvoja ako celku bude zabezpečovať **Riadiaca skupina**. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre

riadenie Programu rozvoja a pre prijímanie rozhodnutí obecného zastupiteľstva, či je potrebné Program rozvoja aktualizovať, meniť alebo dopĺňať. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Programu rozvoja. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Programu rozvoja. Riadiaca skupina využíva informácie monitorovania Priorít a Cieľov ako podklad pre priebežné hodnotenie Programu rozvoja, samostatnú monitorovaciu správu Priorít a Cieľov nepripravuje.

V súvislosti s implementáciou Programu u rozvoja je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažérmi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov tu je potrebné pravidelne pripravovať a schvaľovať monitorovaciu správu. Harmonogram prekladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

24.2 HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Programu rozvoja, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Programe rozvoja, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas platnosti Programu rozvoja obce sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení platnosti Programu rozvoja vykonať následné hodnotenie. Výsledky hodnotenia Programu rozvoja sa zverejnia podľa platnej legislatívy.

Pri hodnotení Programu rozvoja je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Programu rozvoja obce pripravovali reprezentanti obce v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať. Niektoré aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Program rozvoja obce nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých Priorít a Cieľov obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať.

Priebežné hodnotenie je séria hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu rozvoja skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť plánovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu rozvoja vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne, minimálne raz za dva roky. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá Riadiaca skupina obecnému zastupiteľstvu najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Programu rozvoja. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutie obecného zastupiteľstva pri ďalšom riadení realizácie Programu rozvoja za účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných priorít a cieľov. Výstupom priebežného hodnotenia je **Hodnotiaca správa**.

Následné hodnotenie Programu rozvoja skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv na rozvoj obce. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Programu rozvoja ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je **Záverečná správa o hodnotení Programu rozvoja obce Okružná**. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Programu rozvoja. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí Riadiaca skupina, ktorá ju do 6 mesiacov od ukončenia platnosti Programu rozvoja predkladá obecnému zastupiteľstvu na vedomie.

Hodnotiaca správa a Záverečná správa o hodnotení nemajú predpísanú presnú formu, k náležitostiam správ patrí: aké obdobie hodnotí, akú úroveň Programu hodnotí (Ciele, Opatrenia, Aktivity), aký bol očakávaný, želaný výsledok, plánovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a aký je skutočný výsledok. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy – aktualizáciu Programu rozvoja, v prípade ukončenia

jeho platnosti navrhnuť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejmé kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií. Správu berie obecné zastupiteľstvo na vedomie.

Tabuľka Časový harmonogram monitorovania a hodnotenia Programu rozvoja

HODNOTENIE	ČASOVÝ PLÁN	PERIODICITA/DÔVODY
PRIEBEŽNÝ MONITORING	2016, 2017, 2019, 2021	z dôvodu aktualizácie Programu rozvoja
OPERATÍVNY MONITORING	podľa realizácie projektov	
PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE ČASTI PROGRAMU ROZVOJA	2016, 2017, 2019, 2021	
AD HOC MIMORIADNE HODNOTENIE	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených priorít a potreby iných cieľov
ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE	v závere platnosti Programu rozvoja	

Zdroj: vlastné spracovanie

25. KOMUNKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA

Starosta ako reprezentant obce bude dohliadať na zverejnenie hodnotiacich správ pre obyvateľov a ďalšie zainteresované subjekty na verejnej časti obecného zastupiteľstva a prostredníctvom web stránky samosprávy obce, aby mala verejnosť pravidelné priebežné informácie o stave implementácie Programu rozvoja, o realizácii prebiehajúcich projektov ako aj informácie o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou. Za komunikáciu s poslancami aj s verejnosťou je zodpovedný starosta obce.

26. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2016 - 2017

Tabuľka Akčný plán 2016 – 2017

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
OPATRENIE 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci			
AKTIVITA Vysporiadanie pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
OPATRENIE 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
AKTIVITA Rekonštrukcia Domu smútku	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
OPATRENIE 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obci			
AKTIVITA Vybudovanie nového predškolského zariadenia	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			

OPATRENIE 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce			
AKTIVITA Výstavba, oprava a údržba rigolov a priepustov na odvádzanie dažďovej vody	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
OPATRENIE 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev			
AKTIVITA Zlepšenie vzhľadu obce – úprava a tvorba verejných priestranstiev námestí, parkov	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
OPATRENIE 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
AKTIVITA Vysporiadanie pozemkov: vykonanie projektu pozemkových úprav v súvislosti s výstavbou a rekonštrukciou technickej infraštruktúry	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
OPATRENIE 2.2.2 Podpora ekologického nakladania s odpadom			
AKTIVITA Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
OPATRENIE 2.3.4 Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci			
AKTIVITA Spevňovanie brehov vodných tokov	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 3			
OPATRENIE 3.1.3 Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom			
AKTIVITA Nákup softwaru pre komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
AKTIVITA Nákup aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obci	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
AKTIVITA Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti nových informačných technológií a aplikácie nových softwarov pre pracovníkov obce na obecnom úrade	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov;

			finančná účasť obce max 5%
--	--	--	-------------------------------

Zdroj: obec Okružná, 2016

E FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania cieľov, opatrení a aktivít, definovaných v Programe rozvoja obce Okružná tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný plán je reálnym odrazom schopnosti obce realizovať konkrétne aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých plánovaných aktivít predpokladá viacdrojové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev, zo štátnych účelových fondov, z prostriedkov fyzických osôb, z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií i ďalších subjektov. Doplnkovým zdrojom sú finančné prostriedky z Európskej únie.

Program rozvoja obce Okružná je rozvojovým dokumentom obce. Obec v nadväznosti na strategickú, programovú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť plánované aktivity, aj v súvislosti s Akčným plánom na daný rok s využitím možností externých zdrojov. Program rozvoja obce je strednodobým rozvojovým dokumentom. Obec pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2022) nie je možné finančnú časť plánovaných aktivít čo do objemu plánovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Do precízneho spracovania finančného rozpočtu vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien prác, služieb a tovarov všeobecne. Obec Okružná každoročne pri schvaľovaní svojho rozpočtu na nasledujúci rok, vrátane schvaľovania viacročného rozpočtu pripraví a zohľadní aj aktualizáciu akčného plánu na nasledujúci rok a pripraví pre jeho naplnenie aj finančný rozpočet.

Finančná náročnosť Plánu rozvoja obce Okružná počas jeho platnosti a predpokladaný objem vlastných zdrojov počas jednotlivých rokov deklaruje ambície obce a jej reprezentantov zabezpečiť rozvoj a zlepšiť podmienky života svojich občanov.

ZÁVER

Schválený Program rozvoja obce Okružná je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, respektíve, môžu sa niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Slúži ako rozvojový dokument pre obec a jej obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj komplikované vlastnícke vzťahy v obci. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obce. Realizátorom Programu rozvoja obce Okružná nie je len samotná obec, ale aj obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta s viacdrojovým financovaním.

Realizáciu Programu rozvoja riadi manažment obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch obce. Raz ročne reprezentanti obce priebežne vyhodnotia realizáciu Programu rozvoja a Akčných plánov na daný rok. Zároveň dohodnú Akčné plány na najbližší rok.

Program rozvoja obce – ako strednodobý dokument – je možné kedykoľvek aktualizovať. Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v obci a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorít a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na ročné hodnotenie. Komplexná aktualizácia Programu rozvoja sa bude realizovať pred ukončením platnosti súčasného dokumentu.

Program rozvoja obce je uverejnený na webovej stránke obce a je tak prístupný obyvateľom, podnikateľom aj širokej verejnosti. Nerieši a ani nevyplýva na územia NATURA 2000 a neovplyvňuje životné prostredie.

SCHVÁLENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

DOKUMENT	PROGRAM ROZVOJA OBCE OKRUŽNÁ
----------	------------------------------

	<p>ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU:</p> <p>ÚVOD: táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO, stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PRO;</p> <p>ANALYTICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia; je členená na ANALÝZU VNÚTORNÉHO PROSTREDIA, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA, hodnotenie rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT);</p> <p>STRATEGICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja;</p> <p>PROGRAMOVÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt;</p> <p>REALIZAČNÁ ČASŤ: je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných plánov;</p> <p>FINANČNÁ ČASŤ: obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce;</p> <p>ZÁVER: obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;</p>
SPRACOVANIE	<p>FORMA SPRACOVANIA:</p> <p>Program rozvoja obce Okružná je spracovaný „na kľúč“ s podporou reprezentantov zúčastnených na jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Programu rozvoja je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja boli doplňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad, Katastrálny úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program rozvoja obce je v súlade s koncepčnými dokumentmi vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou.</p> <p>OBDOBIE SPRACOVANIA:</p> <p>Plán rozvoja obce bol spracovaný v období júl - november 2016</p> <p>RIADIACA SKUPINA:</p> <p>Pozostáva z 3 členov a k príprave Programu rozvoja sa členovia riadiaceho tímu stretli 2x.</p> <p>PRACOVNÁ SKUPINA:</p> <p>Pozostáva z 4 členov a k príprave Programu rozvoja sa členovia pracovnej skupiny stretli 3x.</p> <p>NÁKLADY NA SPRACOVANIE:</p> <p>Program rozvoja obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou Okružná a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.</p>
PREROKOVANIE	Program rozvoja obce Okružná bol prerokovaný a pripomienkovaný na obecnom zastupiteľstve dňa: 25. 11. 2016
SCHVÁLENIE	Program rozvoja obce Okružná bol schválený na obecnom zastupiteľstve dňa: 25.11. 2016

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

PHSR – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PRO – Program rozvoja obce